

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВИХ
ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ

Матеріали всеукраїнської
науково-практичної конференції

м. Харків, 15 квітня 2016 року

У двох томах

Том 1

Харків
«Право»
2016

УДК 347.963
ББК 67.72
П78

Редакційна колегія:

професор Л. М. Москвич (голова);
асистент А. В. Лапкін;
асистент І. В. Юревич;
асистент Я. О. Ковальова;
асистент Ю. О. Ремескова

Відповідальність за зміст тез несуть автори.

Проблеми реформування прокуратури : матеріали всеукр. наук.-
П78 практ. конф. (Харків, 15 квіт. 2016 р.) : у 2 т. / редкол.: Л. М. Москвич
(голова), А. В. Лапкін, І. В. Юревич та ін. – Т. 1. – Х. : Право, 2016. –
224 с.

ISBN 978-966-937-018-1

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)

Збірник містить матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми реформування прокуратури», яка відбулася 15 квітня 2016 року у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого за участю відомих вітчизняних науковців у галузі теорії прокурорської діяльності, практичних працівників органів прокуратури та суду. До збірника включено доповіді учасників конференції з різноманітних аспектів організації і діяльності прокуратури.

Для науковців, викладачів та студентів юридичних навчальних закладів, практичних працівників органів прокуратури, суду, інших правоохоронних органів, адвокатів та усіх, хто цікавиться проблемами прокуратури.

УДК 347.963

ББК 67.72

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)
ISBN 978-966-937-018-1

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© Оформлення. Видавництво «Право»,
2016

Садловська Я. І.,

прокурор відділу забезпечення державного обвинувачення у регіоні управління підтримання державного обвинувачення в суді прокуратури Харківської області

Шандула О. О.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДТРИМАННЯ ДЕРЖАВНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, У ЯКИХ ЗМІНЕНО ТЕРИТОРІАЛЬНУ ПІДСУДНІСТЬ (НА ПРИКЛАДІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

У механізмі Української держави прокуратура виступає як самостійний інститут державної влади, який реалізує функції, що покладені на нього Конституцією України [1] та законами нашої країни.

Відповідно до Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 року № 1697-VII створено місцеві прокуратури [2]. В умовах реформування нових підходів до визначення функцій і ролі органів прокуратури, принципів формування структури та кадрового забезпечення перед органами прокуратури постало завдання належної організації підтримання державного обвинувачення. Створена кардинально нова система місцевих прокуратур на противагу діючим загальним судам першої інстанції у переважній більшості випадків не співпадає з адміністративно-територіальним поділом відповідної області, міста, району, району у місті. В зв'язку з цим перед керівниками місцевих прокуратур виникли проблеми, що пов'язані із необхідністю оптимальної організації діяльності державних обвинувачів із урахуванням не лише їх навантаження як процесуальних керівників, а й місця розташування місцевої прокуратури та суду першої інстанції.

Перші результати роботи новостворених місцевих прокуратур показали деякі проблеми в організації їх діяльності, які є особливо актуальними у разі зміни територіальної підсудності відповідно до ст. 34 КПК

України [3], що має важливе значення для ефективного підтримання прокурорами державного обвинувачення в суді в кримінальному провадженні щодо конкретного кримінального правопорушення.

У більшості випадків підставою для зміни територіальної підсудності судами Харківської області у 2015 р. стала необхідність об'єднання декількох кримінальних проваджень стосовно однієї особи, які розглядаються різними судами, та після задоволення відводів (самовідводів) чи в інших випадках, коли стає неможливим утворити склад суду для судового розгляду [4].

У тематичному звіті ОБСЄ «Доступ до правосуддя в контексті конфлікту в Україні», оприлюдненому у грудні 2015 року, приділено особливу увагу проблематиці організації судового провадження у разі зміни підсудності та відзначено віддану працю суддів та прокурорів [5].

На практиці виникають проблемні питання щодо визначення державного обвинувача та забезпечення його участі у судовому розгляді кримінального провадження у разі зміни підсудності. Зокрема, доцільно передбачити можливість створення групи процесуальних керівників у разі призначення судових засідань у кримінальних провадженнях одночасно у різних судах, які значно віддалені один від одного та в яких підтримання державного обвинувачення здійснює один прокурор.

У випадку направлення матеріалів кримінального провадження внаслідок зміни підсудності у віддалені місцеві суди організація підтримання державного обвинувачення значно ускладнюється. Наприклад, участь процесуальних керівників Вовчанського відділу Чугуївської місцевої прокуратури Харківської області у судових засіданнях у віддалених районах забезпечується з витратами робочого часу на поїздки до суду, які становлять від 1 до 4 годин [6].

Наявна необхідність розробки нових форм та методів взаємодії правоохоронних органів з метою забезпечення участі обвинувачених, потерпілих та свідків у судовому розгляді кримінальних проваджень у разі, якщо вони мешкають у значній віддаленості від суду або в іншому районі, особливо у випадках відсутності прямого автобусного сполучення. Вирішенню вище зазначених проблемних ситуацій, на нашу думку, сприяло б проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні. Регіональним і місцевим прокурорам доцільно активно застосовувати повноваження щодо створення груп процесуальних керівників у кримінальних провадженнях, а державним обвинувачам заявляти клопотання про проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

Використана література

1. Конституція України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/print1443728399962135>
2. Про прокуратуру [Електронний ресурс]: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 11.
4. Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://court.gov.ua/sudova_statystyka/Sud_statustuka_Zvit_2015/.
5. Доступ до правосуддя в контексті конфлікту в Україні [Електронний ресурс]: Тематичний звіт ОБСЄ (грудень 2015 року). – Режим доступу: <http://www.osce.org/uk/ukraine-smm/212321?download=true>.
6. Архів прокуратури Харківської області. – 2015. Наряд № 09/1-17-15.

Сакара Н. Ю.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Відповідно до ч. 2 ст. 3 ЦПК України у випадках, встановлених законом, до суду можуть звертатися органи та особи, яким надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб, або державні чи суспільні інтереси. До складу таких суб'єктів згідно з ч. 2 ст. 45 ЦПК України відноситься й прокурор, тому його участь у справі слід розцінювати як інститут, який поряд з судовим представництвом, дає можливість захищати права, свободи та інтереси інших осіб. При цьому в науці цивільного процесуального права доведено, що прокурор займає самостійне процесуальне становище у цивільному процесі, не підміняючи собою інших суб'єктів.

Наведене дає можливість критично оцінити ряд положень як нині діючого законодавства, так і проекту Закону України «Про внесення змін